

Indikationer för bestrålade blodkomponenter

Definition

Innebär att blodkomponenten är bestrålad med gammastrålning alternativt röntgenstrålning (minst 25 Gray) för att minska risken för Transfusionsassocierad Graft-versus-host sjukdom (TA-GvHD) hos immunsupprimerade patienter. Kvaliteten på erythrocyter kan påverkas negativt av bestrålning (membranskada som medför ökat kalium-läckage) därför tillämpas förkortad hållbarhet efter bestrålning.

Indikationer

Indikationer för bestrålat blod är:

- allvarliga immunbristsjukdomar med nedsatt cellmedierad immunitet
- behandling med purin-analoga läkemedel (t.ex. fludarabine (Fludara®))
- allogen transplantation (tidsbegränsad till 1 år)
- autolog transplantation (tidsbegränsad till ½ år)
- transfusion av HLA-matchade trombocyter
- riktade transfusioner från nära anhörig
- låg födelsevikt hos nyfödda (<1 500 g)
- intrauterina transfusioner
- transfusioner till nyfödda under de första 6 månaderna, som tidigare behandlats med intrauterina transfusioner
- utbytestransfusion (till en fullgången nyfödd krävs inte bestrålat utbytesblod om det fördröjer transfusionen i onödan)
- CART-cellbehandling
- barn och vuxna med Hodgkin lymfom
- aplastisk anemi under ATG behandling
- Bestrålning är inte indicerad vid transplantation av solida organ. Patogenreducering av trombocyter ersätter bestrålning. Då patienten har ett gravt nedsatt immunförsvar eller då det finns likheter i HLA-uppsättningen mellan givare och mottagare ska de blodkomponenter som ges vara bestrålade för att förhindra uppkomst av transfusionsassocierad Graft-versus-Host Disease (TA-GvHD) hos mottagaren.

Bestrålade blodenheter finns vanligtvis inte i lager, och det är därför viktigt att Blodcentralen kontaktas i god tid före önskad transfusion. Kontakta även Blodcentralen för registrering av eventuella krav på bestrålade blodenheter i Blodcentralens datasystem.

Blodcentralen tillhandhåller oftast patogenreducerade Trombocyter. Patogenreducering av Trombocyter ökar säkerheten för patienten genom att eventuella bakterier, virus och parasiter oskadliggörs. Metoden har dessutom en effekt motsvarande bestrålning av blodkomponenter och minimerar risken för transfusions-associerad graft-versus-host reaktion hos mottagaren varför dessa enheter ej behöver bestrålas.

Patientansvarig läkare ansvarar för ordination av en blodtransfusion samt för ordination av transfusion av en bestrålad blodenheter. Detta måste tydligt framgå av beställningen.